

НЕВЕРБАЛЬНЕ СПІЛКУВАННЯ У ПОЛІТИЦІ

Вінницький національний технічний університет;

Анотація

Запропоновано аналіз невербальної комунікації серед політиків. Проаналізовано невербальні прояви політичних виступів провідних політиків.

Ключові слова: невербальна комунікація, політика, французький політик, мова тіла.

Abstract *An analysis of nonverbal communication among politicians is proposed. Nonverbal manifestations of political leaders' statements of leading politicians are analyzed.*

Keywords: nonverbal communication, politics, French politic, body language.

Вступ

Невербальні засоби спілкування є дуже важливими. Невербальна комунікація – це система знаків, що використовується у процесі спілкування і відрізняються від мовних формою та засобами виявлення. За допомогою жестів, міміки та поз можливо зрозуміти істину прагматику політичних промов. Проблеми розуміння співрозмовника та розпізнавання прихованих сенсів, брехні та ін. завжди були важливими у процесі взаємодії. Невербальна комунікація (з лат. *verbum* – дієслово, слово і *communicatio* – спілкуюся) у суспільстві включає всі форми передачі інформації без допомоги мови. Це спілкування і обмін інформацією за допомогою «мови тіла». Невербальні засоби комунікації проявляються в одязі, зачісці, міміці, позах людини. Подібна інформація дозволяє зрозуміти настрій, переживання, очікування, почуття, наміри, а також морально-особистісні якості людей [1].

Результати дослідження

У невербальній комунікації використовуються будь-які символи, крім слів. Найчастіше невербальна передача відбувається одночасно з вербальною і може чи підсилювати чи змінювати зміст слів.

Невербальні сигнали несуть більше інформації, ніж вербальні, і люди покладаються на невербальну інформацію, вважаючи за краще її більш правдивою. Більшість невербальних сигналів подається на підсвідомому рівні.

Вирішальним фактором успішної діяльності в будь-якій сфері, зокрема в політичній, є комунікація. Комунікація включає в себе вербальні та невербальні засоби спілкування. Поряд зі словесним (вербальним) спілкуванням необхідно враховувати невербальну мову людей. Невербальна поведінка людини нерозривно пов'язана з її психічним станом і служить засобом його вираження.

В процесі спілкування невербальна поведінка виступає об'єктом тлумачення не само по собі, а як показник прихованих для безпосереднього спостереження індивідуально-психологічних і соціально-психологічних характеристик політичного лідера. На основі невербальної поведінки розкривається його внутрішній світ, здійснюється формування психічного вмісту спілкування і спільної діяльності.

Врахування всіх факторів невербального спілкування надзвичайно важливе у політичному дискурсі. Іноді саме жести, міміка можуть дати значну інформацію для учасників переговорів. Від знання суб'єктами переговорного процесу різних особливостей невербального спілкування може залежати успішність результатів.

Політик може обманювати, виголошуючи свою промову, але його тіло не здатне на це. Якщо певні жести засвоєні та використовуються для підсилення мовлення, 95% «мови тіла», з іншого боку, не можуть свідомо контролюватися [2].

Політика є мистецтвом управління людськими масами, і вона не виключає брехню. Брехня в політиці є специфічним видом тому, що вона має на меті не тільки іноді ввести в оману, але і полегшити тому, хто нею користується, маніпулювати іншими людьми [3].

В українській політиці теж є чимало прикладів доповнень слів невербальними жестами. Петро Порошенко часто використовує свої руки, аби стримує свою емоційну напруженість. Він часто

використовує вказівний палець, при цьому згинає усі інші пальці. Також він використовує його для того, щоб вказати на завершення розмови, або послідовного здійснення цілі, направляючи даний жест вниз з промовлянням кожного пункту плану. Його нервовість іноді виражають міцно зжаті щелепи. В інших, ризикових для його іміджу, випадках він старається ігнорувати ситуацію, якщо це можливо. Вище наведені приклади може доповнити Володимир Гройсман. Одним із його частих жестів є прикривання рота. При частому використуванні це може означати роздумування над наступним ходом. Коли ж, під час розмови, людина торкається обличчя, вона показує невпевненість у своїх словах і виражає їх недостовірність. Ще одним із поширених жестів в арсеналі Володимира Борисовича є притримування підборіддя пальцем. Цей жест означає незацікавленість і, можливо, незгоду з інформацією того, хто говорить.

Розглянемо також французьку політику. Французькі фахівці у галузі синергології (наука, яка займається вивченням невербальних елементів комунікації) проводять дослідження невербального спілкування відомих політиків [4]. Зокрема, яскравим «персонажем» у цьому плані виступає Ніколя Саркозі і його відомий рух плечима (цей підсвідомий рух вказує на невпевненість і роздратування). Інколи Саркозі, нехтуючи всіма правилами політичного етикету, хоче продемонструвати свою розкутість і неформальність. Наприклад, у першому своєму інтерв'ю на посаді президента, перебуваючи в Єлисейському палаці перед журналісткою Клер Шазал, Н. Саркозі заклав ногу на ногу, показуючи підшви черевиків, що не припустимо ні для президента, ні для вихованої людини взагалі. Таким чином, Саркозі хотів продемонструвати, що він робить, так як хоче: «je fais comme je veux» [5].

Висновки

Невербальна комунікація є головним компонентом для ефективної передачі та отримання політичної інформації. В процесі її сприйняття можна відмітити тиск, вплив, брехню, приховані сенси, реакції політика тощо. Для ефективного впливу політик повинен використовувати невербальну комунікацію, що робить його людяним і впевненим у разі застосування емоцій, що підкріплюють слова. Нині дослідження цього питання є актуальним, адже під час виборів громадяни прагнуть відчувати особистісні риси політика, «відчувати» його щирість. Вище наведена інформація надасть можливість сформулювати характеристику політиків, спрогнозувати їх дії та стратегії через призму невербальних знаків.

Список використаної літератури

1. Рижкова А. Г., Мілорава А. Р. Значення невербальної комунікації в політичній сфері. *Молодий вчений*. 2018. № 10. С. 137-138.
2. Знаков, В. В. Неправда, ложь и обман как проблемы психологии понимания. *Вопросы психологии*. 1993. № 2. С. 9-16.
3. Куніцина В. Н., Казарінова Н. В., Погольша В. М. Міжособистісне спілкування. С. 68.
4. Synergologie. URL: <https://www.techno-science.net/definition/10710.html> (accessed 28.03.2020).
5. Boutin C. Ces gestes des politiques qui en disent plus long que mille de leurs discours. URL: <https://www.lesinrocks.com/2017/04/22/actualite/actualite/ces-gestes-des-politiques-qui-en-disent-plus-long-que-mille-de-leurs-discours/> (accessed 28.03.2020).

Владислава Сергіївна Ланова – студентка групи 1БС-20Б, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії. Вінницький національний технічний університет, Вінниця, email: tatlan@meta.ua

Денисюк Світлана Георгіївна – доктор політичних наук, професор, професор кафедри суспільнополітичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: svetadenisiyk@gmail.com

Lanova Vladyslava S. — student of group 1BS-20B, Faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: tatlan@meta.ua

Denysiuk Svitlana G. - Doctor of Political Science, Professor, Professor of Social and Political Sciences, department, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa, e-mail: svetadenisiyk@gmail.com